

Talent-meesterschap

Liturgiesuggesties:

Schriftberijming 2: 1, 2 en 3

Schriftberijming 2: 4 en 5

Psalm 119: 3

Johannes 14: 1-7

Psalm 86: 6 OB

Mattheüs 25: 14-30

Psalm 86: 8 OB

Na verkondiging: Gezang 473: 1, 2, 3 en 4

Psalm 150: 1 en 2

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Ik kreeg het verzoek om vanmorgen te preken over de gelijkenis van de talenten. Met het oog op het tien-jarig bestaan van ons kerkgebouw start de Activiteitencommissie deze week de actie: Talent-meesterschap.

U hebt daar al over kunnen lezen in de Lichtkegel.

Eén dezer dagen zullen u en jij en ik een actie-envelop thuis bezorgd krijgen met ideeën waarin deze actie verder wordt uitgewerkt.

Ik ga vandaag niet al te diep op deze actie in.

Maar het is duidelijk ... de actie talent-meesterschap heeft te maken met uw en jouw talenten.

En met ons rentmeesterschap.

Hoe creatief, hoe vindingrijk zijn we om met vijf gulden die ons worden toevertrouwd om aan de slag te gaan?

Talent-meesterschap.

Ook de werkgroep Gemeente-opbouw haakt vanmorgen in op het thema.

U hebt allemaal al een uitnodiging gekregen voor de Gemeente-avond van volgende week.

We willen u en jou - meer dan nu al het geval is - betrekken bij ons gemeente-zijn.

We willen met u nadenken over de kwaliteit van ons-gemeente-zijn.

Wat zijn onze sterke punten?

Wat is er zwak?

Waar ontdekken we knelpunten in ons gemeente-zijn?

Hoe kunnen we meer leden betrokken maken bij activiteiten in onze gemeente?

Daarnaast zijn we ook als werkgroep Gemeente-opbouw ook op zoek naar uw en jouw talenten.

Aan het einde van deze dienst ontvangen u en jij bij de uitgang een vragenformulier om mee te nemen en in te vullen.

Talent-meesterschap.

We houden een talenten-jacht.

We nemen daarbij ons uitgangspunt vanmorgen in de gelijkenis van Jezus.

De gelijkenis van de talenten.

Wat wil Jezus ons daarmee zeggen?

*

Talenten.

Wat zijn dat eigenlijk?

Hoe kom je eraan?

Wat doe je ermee?

Er is geen bijbelse beeldspraak, broeders en zusters, jongelui, die zo diep zijn sporen heeft getrokken in ons taalgebruik ... als die van de talenten.

Als wij het over talenten hebben, begrijpt iedereen waarover het gaat.

Toch eerst maar eens een definitie van talenten.

Talenten zijn je natuurlijke begaafdheden, de gaven van je verstand, van je hart en van je handen.

Die je bij je geboorte al hebt meegekregen en die je in je verdere leven hebt ontwikkeld.

Een paar uitdrukkingen uit ons taalgebruik:

- Zij heeft talent voor schilderen.
- Hij is een natuur-talent.
- Je moet je talenten ontwikkelen.
- Je moet je talent niet in de grond stoppen.
- We zoeken naar jong talent.

Talenten.

Natuurlijke gaven in verschillende variaties en gradaties.

Ze horen tot de kenmerken van je persoonlijkheid.

Ze vormen in zekere zin je identiteit.

* Je bent bijvoorbeeld erg creatief of artistiek.

Je kunt goed tekenen, schilderen of boetseren.

Dat is een kenmerk van jouw persoon.

Daarom doe je mee aan de Kreaklup.

* Je kunt goed dingen regelen of organiseren.

Daarom hebben ze jou gevraagd in de Activiteiten-commissie of in de werkgroep Oud papier.

* Je hebt goed inzicht in financiën en boekhouden.

Misschien ben je daarom wel een actief lid geworden van de Commissie van Advies of penningmeester van een commissie.

* Je vindt het fijn om te zingen van je geloof in Jezus Christus.

Lid van Hosanna, van de Gospel, Gaandeweg of Praise.

*

Talenten.

Waar komen, gemeente, die natuurlijke talenten vandaan?

Je bent als mens ... geschapen naar het beeld van God. Daarom heb je met je geboorte bepaalde talenten van Hem meegekregen.

Uiteindelijk zijn talenten dus door God gegeven.

Als zodanig kun je die talenten ook gaven noemen.

Nu hebben christenen - naast natuurlijke talenten / natuurlijke gaven - ook nog geestelijke gaven.

Gaven die de Heilige Geest gegeven heeft om daarmee de opbouw van de gemeente te dienen.

De apostel Paulus schrijft over die geestelijke gaven bijvoorbeeld in Romeinen 12, 1 Korinthiërs 12 en Efeziërs 4.

Peter Wagner beschrijft er maar liefst 27 in zijn boekje:

'De geestelijke gaven voor de opbouw van de gemeente.

Hoe u uw gaven kunt ontdekken, ontwikkelen en gebruiken.'

Hij zet ze keurig voor ons op een rij:

- de gaven van de profetie, van het dienen, van het leren, van het pastoraat;

- de gave van het geven, van leiding geven, van de barmhartigheid.

27 Geestelijke gaven.

Even voor de duidelijkheid:

Ieder mens heeft talenten /natuurlijke gaven.

Alleen christenen hebben geestelijke gaven.

Vaak gebruikt de Heilige Geest natuurlijke gaven ook als geestelijke gaven.

Ze worden dan door Hem geheiligd, apart gezet.

Door God gebruikt.

Tot opbouw van zijn gemeente.

Maar dat hoeft lang niet altijd.

John Wimber, een bekende evangelist en voorganger, had - voordat hij christen werd - twee opmerkelijke natuurlijke talenten.

Hij was een talentvol musicus.

Hij bespeelde alle mogelijke instrumenten, schreef liederen, componeerde muziek, dirigeerde muziekgroepen en studeerde muziektheorie op een hoog niveau.

Wimber was ook een goed zakenman.

Hij had met zijn muziek veel geld verdiend.

Hij bezat een aantal muziekwinkels, was manager van verschillende bands en produceerde grammofoonplaten.

Toen John Wimber tot bekering kwam ... deed God met zijn natuurlijke talenten iets opmerkelijks.

Zijn muzikale begaafdheid bleef.

Hij wijdde haar toe aan God.

Schreef een paar liederen en zong bij bepaalde gelegenheden tot eer van God.

Maar meer niet.

God had iets anders met hem voor.

Toen John Wimber tot geloof kwam nam de Geest van God zijn natuurlijke talent als zakenman en veranderde dat in de geestelijke gave van evangelist.

Wanneer er nu een week voorbijgaat waarin Wimber niet een paar mensen tot Jezus heeft geleid, wordt hij rusteloos en heeft hij het gevoel dat het niet goed met hem gaat.

*

Talent-meesterschap.

Wat wil Jezus ons daarover zeggen?

De gelijkenis. Uit het leven gegrepen.

"Want het is als een mens, die bij zijn vertrek naar het buitenland zijn slaven riep en hun zijn bezit toevertrouwde."

Jezus, gemeente, vergelijkt het Koninkrijk der hemelen, het Koninkrijk van God, met een rijk man.

Veel bezittingen heeft hij.

De man staat op het punt voor lange tijd op reis te gaan.

Zo'n onverwacht vertrekt hakt erin:

- bij de heer zelf, want er valt heel wat te regelen voordat hij weg kan;

- en bij zijn huishouden: alles staat op z'n kop.

Verwarring, wat overkomt ons nu?

De heer uit de gelijkenis zit met het probleem van zijn werk-kapitaal: de basis van zijn bedrijf.

Hij kan er vier dingen mee doen.

1. Hij kan het geld meenemen.

5 + 2 + 1 = 8 talent zilver.

Bij elkaar zo'n 240 kilo.

Een heel gewicht.

Je zou je eraan kunnen vertellen.

Bovendien - best wel gevaarlijk om zoveel geld mee te nemen op reis.

Rovers, dieven en zo.

2. Hij zou natuurlijk ook zijn bedrijfskapitaal bij de geldhandelaar kunnen brengen.

Maar dat is riskant vanwege de kans op fraude en inflatie.

3. Derde mogelijkheid: In de grond stoppen.

De veiligste bank van de oude tijd.

Maar dan levert het niets op.

Terwijl de man gespitst is op aanwas van z'n kapitaal.

4. Dus kiest hij voor de vierde mogelijkheid:

Hij vertrouwt z'n kapitaal toe aan de slaven, die hij het meest vertrouwt.

Zijn eigenste slaven, zijn uitverkoren slaven.

De slaven die een bijzonder plaatsje hebben in zijn hart.

Ze ontvangen allen naar vermogen.

De eerste slaaf ... vijf talenten.

Dat is een gigantisch kapitaal.

Want één talent zilver stond gelijk met het loon van 6000 dagen werken.

Zeg maar 600.000 gulden.

Dan kreeg de eerste slaaf dus 3 miljoen te beheren.

Wat een opgave!

Wat een vertrouwen!

De tweede kreeg dan 1.2 miljoen.

De derde slaaf nog altijd 600.000 gulden.

Opmerkelijk is dat de Heer geen uitgewerkte instructies geeft.

Geen beleggingsadviezen.

Geen aanwijzing van courante of minder courante handel.

Geen voorcalculatie en planning.

Hij behandelt zijn slaven als volwassen, deskundige medewerkers en hij geeft hun de vrije hand.

Ze mogen elke handel aanpakken, als ze maar winst maken.

"Drijft handel daarmee!" (Lucas)

Algemener kan de opdracht niet zijn.

Ze moeten het zelf maar zien.
Als ze zich maar totaal inzetten.
Want handel drijven is een full-time-job.

Opvallend is de plaats van de gelijkenis in het evangelie.
In Mattheüs 24 - het hoofdstuk dat vooraf gaat - is Jezus op de Olijfberg met zijn discipelen in gesprek over de laatste dingen.
Zijn discipelen vragen Jezus: "Zeg ons, wanneer zal dat geschieden en wat is het teken van uw komst en van de voleinding der wereld?"
Ook dan heeft Jezus het over een heer die zijn slaven een opdracht geeft.
Zij moeten zijn dienstvolk op tijd hun voedsel geven.
"Zalig die slaaf, die zijn heer bij zijn komst zó bezig zal vinden.
Voorwaar, Ik zeg u, dat hij hem over al zijn bezit zal stellen."(24: 46 v)

Ná de gelijkenis over de talenten gaat het over het oordeel van de Zoon des mensen.
Over het scheiden van volken als schapen en bokken.
En over de werken van de barmhartigheid:
- zij die honger hebben ... te eten geven;
- vreemdelingen ... huisvesten;
- naakten ... kleden;
- zieken en gevangenen ... bezoeken
De rechtvaardigen zullen heengaan naar het eeuwige leven.
De onrechtvaardigen zullen heengaan naar de eeuwige straf.

Dan is het nog maar twee dagen ... en dan is het paasfeest.
De Zoon des mensen zal worden overgeleverd om gekruisigd te worden.

Goede Vrijdag. Pasen. Hemelvaart.

*

De Heer uit de gelijkenis blijft lang weg.
In het buitenland.
Plotseling is Hij terug, heel onverwachts.
Groot feest natuurlijk.
Voor de heer zelf én voor zijn 'huis'.
Direct geeft hij de kok opdracht een geweldig diner klaar te maken.
Maar eerst ... eerst houdt hij afrekening.

De eerste slaaf heeft er vijf talenten bij verdiend.
De zending die deze gelijkenis moest vertellen aan To-radja's - die toen nog niet wisten wat geld was - zei:
De eerste slaaf kreeg vijf klappertuinen.
Hij klom in de palmen, gooide kokosnoten naar beneden.
Klopte, droogde en verkocht de witte copra.
Stopte andere kokosnoten in de grond.
En toen de heer terugkwam, zei hij:
'U hebt er vijf klappertuinen bij gekregen.'
De heer prijst die slaaf uitbundig: 'Goede, trouwe slaaf!'

Kijk, dat is het punt, daar gaat het om: De eerste en de tweede slaaf zijn trouw geweest.

Hun heer moest op reis.

Jammer voor zijn zaak, want nu dreigde er schade in zijn bedrijfsvoering.

Maar zijn slaven springen in en proberen hem zo goed mogelijk te vervangen.

Trouw aan hun heer nu hijzelf niet aanwezig kan zijn.

Dat is de hele zaak.

De gelijkenis eindigt met het oordeel van de heer over zijn slaven.

Tegen slaaf nummer één en twee zegt de Heer:

"Over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je aanstellen."

'Noemt u drie miljoen weinig?'

Blijkbaar heeft de heer op zijn reis gigantische rijkdommen verworven.

Hij is nu zo rijk dat het bij hem op een paar miljoen niet aankomt.

"Over veel zal ik je aanstellen."

'Maar dat is voor later.

Ga nu eerst naar binnen naar het feest.'

De beloning is voor de eerste en de tweede slaaf gelijk.

Straks volgt de nieuwe opdracht van hun heer.

Maar dan nummer drie.

Als hij alleen maar naïef geweest was, zou hij onnozel en met een stralend gezicht gezegd hebben: 'Kijk eens heer, hoe goed ik het uwe bewaard heb!'

Maar hij begint zich te verontschuldigen.

Hij weet dus dat hij fout zit.

Zijn toon is hard.

"Ik heb ervaren dat u een hard mens bent."

'U laat anderen voor u werken.

Hebben zij gezaaid, dan komt u oogsten.

U maakt misbuik van uw mensen.

U bent een tiran.

Daarom was ik bang.

Bang voor de risico's.

Stel dat ik verliezen had geleden, uw wereld was te klein geweest.

Daarom: Hier hebt u het uwe.

Nu ben ik van u af!'

Dat is, gemeente, de derde man.

Een oud oosters verhaal vertelt van een heer die plotseling op reis moest.

Hij vertrouwdde zijn graanvoorraad toe aan twee burenen: ieder de helft.

Na lange tijd kwam hij terug.

Hij vroeg aan buurman één: 'Waar is mijn graan?'

De man liet het hem zien: Precies zoals het was afgeleverd: In de emmer, beschimmeld, verrot, dood.

Hij ging naar de tweede: 'Waar is mijn graan?'

Die zei: 'Kom maar mee naar buiten.'

Hij toonde hem een golvend korenveld: 'Daar is je graan.'

Die man was echt trouw geweest.

De heer uit de gelijkenis velt een hard oordeel over de laatste slaaf:
"Slechte, luie slaaf.
Naar je eigen woord zal ik je oordelen.
Je wist dat ik oogstte waar ik niet gezaaid heb.
En dat ik binnenhaal wat ik niet gedorst heb.'
[Zo is de heer niet!
Maar slaaf nummer drie zei dat zo!]
'Wel als je dat echt geloofd had, had je mijn geld naar de bankiers gebracht.
Dan had het tenminste rente opgebracht.'
'Ik zal zeggen waar het bij jou eigenlijk aan schortte: Je bent lui geweest. Door en door lui!'

Dan volgt het vonnis: De man wordt buitengeworpen.
Hij mag niet naar het feest van zijn heer.
Hij was onnut en waardeloos.
De heer heeft niets aan hem gehad.
Zijn talent wordt van hem afgenomen en gegeven aan wie er tien heeft.
"Want aan ieder, die heeft, zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben. Maar wie niet heeft, ook wat hij heeft, zal hem ontnomen worden."

*

Het is duidelijk, gemeente, dat Jezus met die heer in de gelijkenis Zichzelf bedoelt.
Hij bereidt zijn discipelen - en ook ons, zijn slaven - er op voor, dat er een tijd zal komen, dat Hij niet meer op aarde is.
Ná zijn hemelvaart. Na zijn reis naar het buitenland.
Dat is dus nu!
In die tijd komt het aan op de vraag:
Wat doe je, met datgene wat je hebt gekregen?
Wat doe je met je talenten?

Wat is trouwens dat talent waar Jezus het over heeft?
We komen, gemeente, dat talent op het spoor wanneer we de eerste Schriftlezing erbij betrekken.
Ook in Johannes 14 kondigt Jezus zijn vertrek aan.
Hij moet afscheid nemen om in het Vaderhuis voor zijn slaven een plaats te bereiden.
Maar ... Hij laat hen niet met lege harten en handen achter.
Hij zal een andere Trooster geven: zijn Geest, de Heilige Geest.
De Heilige Geest is daarom het talent dat Jezus zijn discipelen en ons heeft toevertrouwd.
Dat Mattheüs het heeft over 1, 2 en 5 talenten legt de nadruk op de verschillende gaven van de Geest.
1 Talent heeft iedere slaaf in ieder geval gekregen.
Er zijn ook slaven met 2 en er zijn slaven met 5 talenten.
Wat er van Jezus' volgelingen verwacht wordt is dat ze ermee aan het werk gaan.
Totdat Hij terugkomt.

Ook in onze tijd, broeders en zusters, jongelui, betekent werken met de talenten van de Geest ... dat we het van die Geest verwachten.
Dat we leven en werken uit de kracht van die Geest.

We kunnen ons geweldig inspinnen voor de gemeente van Jezus Christus.
We kunnen prachtige analyses en plannen maken voor de opbouw van de gemeente.
En dat is natuurlijk allemaal prima.
Dat je een visie hebt op de gemeente.
Maar laten we leven en werken - in de gemeente, in het Koninkrijk van God - in het besef dat dit alles absoluut gebonden is aan de Geest van Jezus.
"Niet door kracht, noch door geweld, maar door mijn Geest zal het geschieden",
wordt ons al in het Oude Testament door God zelf voorgehouden.

Laat ik daaraan nog mogen toevoegen, dat de Geest Zich doet vinden in het Woord van de Bijbel.
Door het Woord van de Bijbel wil de Geest tot ons spreken.
Door het Woord van de Bijbel wil de Geest ons leiden.
In de gebondenheid aan het Woord van God en geleid door de Geest willen we gemeente-zijn, nu en in de toekomst.

*

Talent-meesterschap.
Jezus, gemeente, is nu in het buitenland.
Eens zal Hij terugkomen.
Dan zullen ook wij rekenschap moeten afleggen van de talenten die ons werden toevertrouwd.
Het zou verschrikkelijk zijn, als we - staande voor Jezus - zouden moeten zeggen:
'Ik heb er eigenlijk niets mee gedaan.
Ik wist van de kracht van de Geest, maar ik heb er niet echt uit geleefd.
Ik wist van de Bijbel als het Woord van God, maar ik heb m'n leven er niet door laten bepalen.
Ik heb uw talent in de grond weggeborgen.'
Dan zal je ook nog ontnomen worden wat je hebt.
Dan wordt het geen feest, maar tandenknarsen in de duisternis van de godverlatenheid.

Aan de andere kant is het geweldig, als je - eenmaal staande tegenover Jezus - kunt zeggen:
"Heer, vijf talenten hebt u mij toevertrouwd; zie ik heb er vijf talenten bijverdiend."
'Ik ben, door de kracht van uw Geest, aan het werk gegaan in uw gemeente, in uw Koninkrijk.
Ik heb, door de kracht van uw Geest, U en de mensen om mij heen toch echt liefgehad, hoe moeilijk het soms vaak ook was.
Ik heb mij, door de kracht van uw Geest, ingezet voor uw dienst.
Ik heb met de talenten, die U mij hebt toevertrouwd, echt iets gedaan.
Het kon allemaal nog anders en beter.
Maar ik heb echt geleefd uit de kracht van uw Geest en naar de norm van uw Woord.'
Dan zal Jezus zeggen:
"Wel gedaan, gij goede en getrouwe slaaf, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u stellen;
ga in tot het feest van uw Heer."

*

Talent-meesterschap.

Met je talenten / je natuurlijke gaven en je geestelijke gaven aan het werk.

In de gemeente, in zijn Koninkrijk.

Zo mogen we, broeders en zusters, jongelui, leven en werken totdat Jezus terugkomt.

Zo mogen we geloven en bidden:

Maranatha: Kom, Here Jezus!

Ja, kom spoedig.

Wij werken en wachten op U!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 17 maart 1996

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !